

Brüsszel, 2018.5.28.
SWD(2018) 250 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács rendelete

a víz újrafelhasználására vonatkozó minimumkövetelményekről

{COM(2018) 337 final} - {SEC(2018) 249 final} - {SWD(2018) 249 final}

A víz újrafelhasználásával kapcsolatos minimumkövetelményekre vonatkozó jogi aktusról szóló javaslat hatásvizsgálata

A. A fellépés szükségessége

Miért? Milyen problémát kell megoldani? Legfeljebb 11 sor

Napjainkban az Európai Unió területének egyharmada egész évben vízstressztől szenved, és sok uniós tagállamban aggodalomra ad okot a vízhiány. Az éghajlatváltozással kapcsolatos előrejelzések szerint az elkövetkező évtizedekben Uniószerzte súlyosbodni fog a probléma. Az elérhető vízmennyiség csökkenése negatívan hat az uniós polgárokra és gazdasági ágazatokra (mezőgazdaság, idegenforgalom, ipar, energiaügy és közlekedés). Ez hatással lehet a versenyképességre és a belső piacra. A víztakarékossággal és a hatékony vízfelhasználással kapcsolatos intézkedéseket is magában foglaló integrált vízgazdálkodási megközelítés részeként a települési szennyvíztisztító telepekről származó tisztított víz megbízható alternatív vízellátást biztosít különböző olyan célokból, mint a mezőgazdasági öntözés vagy a talajvíz feltöltése. A víz újrafelhasználása az Unióban napjainkban még messze elmarad a lehetőségektől, pedig kisebb környezeti hatást fejt ki, mint a vízátervezés vagy a sótalánítás, illetve környezeti, gazdasági és társadalmi előnyökkel járhat. A kezdeményezés ezért megoldást kíván találni **a víz túlságosan korlátozott újrafelhasználásának általános problémájára annak érdekében, hogy jelentős mértékben hozzájáruljon a vízhiány enyhítéséhez az Európai Unióban.** Az uniós fellépés szükségességét elismerte a Terv (2012), illetve szerepelt a körforgásos gazdaságról szóló cselekvési tervben (2015) és a Bizottság munkaprogramjában.

Mi a kezdeményezés várható eredménye? Legfeljebb 8 sor

A kezdeményezés általánosságban Uniószerzte hozzá kíván járulni a vízhiány enyhítéséhez az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás összefüggésében, különösen a víz fokozott újrafelhasználásával mezőgazdasági öntözési célra mindenhol, ahol ez releváns és költséghatékonyan megvalósítható a közegészség és a környezetvédelem magas szintjének fenntartása mellett. Konkrétabban a víz mezőgazdasági öntözési célú újrafelhasználásával kapcsolatos közös megközelítést előíró keretrendszer előmozdíthatja a szűkös vízkészletek hatékonyabb kezelését. A közös minimumkövetelmények meghatározása várhatóan magas szintű védelmet biztosít a fogyasztók, a dolgozók és az érintett nyilvánosság, valamint a környezet számára, különösen a vízkészletek és a víztől függő ökoszisztémák és a talaj esetében, közvetettebben pedig várhatóan pozitívan hat a lakossági megítélésre.

Milyen hozzáadott értéket képvisel az uniós szintű fellépés? Legfeljebb 7 sor

Az uniós tagállamok az uniós vízgyűjtők 60 %-án megosztottnak, így a vízgazdálkodás és a szennyezés kérdésében uniós szintű fellépésre van szükség. Ha a tagállamok a víz újrafelhasználását illetően egyedül cselekszenek, a technikai akadályok és a kapcsolódó költségek szükségtelenül magasak, többek között a technológia szolgáltatói számára, amelyek uniós szintű vállalkozások. A mezőgazdasági öntözésre irányuló uniós fellépés azért is indokolt, hogy a különböző nemzeti követelmények ne hassanak károsan az egyenlő versenyfeltételekre, akadályozva a visszanyert vízzel öntözött mezőgazdasági termékek belső piacát. A nyilvánossággal és az érdekelt felekkel folytatott széles körű konzultációk megerősítették az uniós fellépés szükségességét. A talajvíz feltöltése esetében az uniós szabályozási fellépés az erős helyi vonatkozások miatt nem arányos.

B. Megoldások

Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai alternatívák merültek fel? Van előnyben részesített megoldás? Miért? Legfeljebb 14 sor

A probléma megoldása és a célkitűzések megvalósítása érdekében a mezőgazdasági öntözéssel kapcsolatban az alábbi szakpolitikai alternatívák megfontolására került sor: 1) olyan jogi aktus, amely egységes megközelítéssel garantálja a mezőgazdasági termékek biztonságát, másrészt a helyi közegészség és a környezet védelmét; 2) olyan jogi aktus, amely a célnak megfelelő megközelítéssel garantálja a mezőgazdasági termékek biztonságát, másrészt a helyi közegészség és a környezet védelmét; és 3) a mezőgazdasági termékek biztonságáról, valamint a helyi közegészség és a környezet védelméről szóló útmutató. Az alternatívák elemzése és összehasonlítása arról tanúskodik, hogy a mezőgazdasági öntözés vonatkozásában a 2) megoldás az előnyben részesített alternatíva, mert a többi megoldási lehetőséghez képest alacsonyabb költség mellett képes biztosítani a nagyobb mennyiségű tisztított szennyvizet, így ez jár a legjobb eredményekkel az általános célkitűzések megvalósítását illetően.

A jogi aktus kiválasztásával kapcsolatban megvitatásra került az irányelv és a rendelet lehetősége, és mindkét alternatíva megfelelő, mindkettőnek vannak előnyei és hátrányai. Egy rendelet jobban megfelelne a kezdeményezés lehetőségeket teremtő jellegének, egy irányelv viszont nagyobb rugalmasságot tehet lehetővé a szigorúbb nemzeti követelmények meghatározása vonatkozásában (egyidejűleg átültetési terhet róva valamennyi tagállamra, beleértve azokat is, ahol a víz újrafelhasználása jelenleg nem jelent problémát).

Ki melyik alternatívát támogatja? Legfeljebb 7 sor

Valamennyi érdekelt fél és a nyilvánosság is széles körben támogatja a víz újrafelhasználásának általános elképzelését. A mezőgazdasági öntözés vonatkozásában különösen azok a tagállamok támogatnak határozottan egy uniós jogi aktust, amelyek már foglalkoznak a víz újrafelhasználásával. Más tagállamok széles

körben támogatják az elképzelést, amíg a víz újrafelhasználása nem kötelező. A mezőgazdasági ágazat is támogatón lép fel, amíg biztosított a helyi feltételeket figyelembe vevő rugalmasság és a költséghatékonyság. Az érdekelt felek között a magánvállalkozások a legoptimistábbak, és a gazdasági lehetőségeket is látják. A nem kormányzati szervezetek általában támogatják az elképzelést.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségek) előnyei? Legfeljebb 12 sor

A mezőgazdasági öntözés vonatkozásában a célnak megfelelő megközelítést és kockázatkezelést előíró uniós jogi aktus környezeti, gazdasági és társadalmi előnyökkel járna. A vízgazdálkodással és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos integrált megközelítés keretében a gazdálkodók előnyére válhat a megbízhatóbb vízellátás, többek között aszály idején is, amikor elképzelhető, hogy nincsenek más öntözési lehetőségek. Különösen a vízstressz enyhítéséhez járulna hozzá a víz megfizethető árú fokozott újrafelhasználásával, amely elérhetné a körülbelül 6,6 milliárd m³ évi mennyiséget, szemben az 1,7 milliárd m³-es alapforgatókönyvvel. Emellett egyenlő versenyfeltételeket teremtene a befektetők számára, bizonyossággal szolgálna a vonatkozó termékek belső piacon való forgalmazását illetően, és ezzel hozzájárulna a víz öntözési célú újrafelhasználásába vetett bizalom erősödéséhez.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb lehetőségek)? Legfeljebb 12 sor

A mezőgazdasági öntözés vonatkozásában a célnak megfelelő megközelítéssel párosuló uniós jogi aktus esetében az elérhető vízmennyiség kezelése várhatóan 38 EUR (m³/nap) befektetést igényel, míg az egységes megközelítés esetében ez 271 EUR (m³/nap) nagyságú összegre nőne. Egy kevesebb mint 700 millió EUR nagyságú befektetés a célnak megfelelő megközelítéssel évente több mint 6,6 milliárd m³ víz tisztítását tenné lehetővé azonos költségkűszöb alatt, míg az egységes megközelítés szerint körülbelül 600 millió EUR nagyságú befektetés szükséges évente mindössze körülbelül 800 millió m³ szennyvíz tisztításához, és a visszanyert víz összköltsége mindkét esetben 0,5 EUR/m³ alatt maradna.

Hogyan érinti a fellépés a vállalkozásokat, köztük a kis- és középvállalkozásokat és a mikrovállalkozásokat? Legfeljebb 8 sor

A kezdeményezés várhatóan hatással lesz a technológiai szolgáltatókra és a mezőgazdasági vállalkozásokra is, és mindkét csoportban található kis- és középvállalkozások. Olyan új lehetőségeket fog teremteni a víz újrafelhasználására összpontosító kis- és középvállalkozások számára, mint a munkahelyteremtés vagy a víz újrafelhasználását érintő technológiákkal kapcsolatos innovatív megoldások alkalmazása, innovatív ellenőrzési rendszerek és analitikai módszerek az új követelményeknek való megfelelés érdekében. A vízforrásokhoz való biztonságos hozzáférés előnyös lenne a mezőgazdasági vállalkozások számára, beleértve a kis- és középvállalkozásokat, amelyek a legnagyobb édesvízfogyasztók a tagállamokban. Az öntözési infrastruktúrák kialakításával kapcsolatos beruházási kiadások jelentősek lehetnek. A mikrovállalkozásokra, illetve a kis- és közepes méretű gazdálkodásokra gyakorolt hatás nem lenne aránytalan.

Lesz-e jelentős hatása az intézkedésnek a tagállamok költségvetésére és közigazgatására? Legfeljebb 4 sor

A további adminisztratív terhek minimálisak lesznek. Főként a vízpolitikai keretirányelv és a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv értelmében már létező jelentéstétel lesz alkalmazandó, és csak korlátozott további ellenőrzési és jelentéstételi kötelezettségek kidolgozására kerül sor. A tagállamoknak ki kell dolgozniuk a szükséges engedélyezési eljárásokat. A visszanyert víz minőségére vonatkozó ellenőrzési követelményeknek való megfelelés az üzemeltetők feladata lesz.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások? Legfeljebb 6 sor

A kezdeményezés hozzá fog járulni a körforgásos gazdaságra való áttéréshez, illetve a tiszta vízre és a csatornázásra vonatkozó 6. fenntartható fejlesztési célkitűzés végrehajtásához. Emellett ki fogja egészíteni a közös agrárpolitika folyamatban lévő modernizálását és egyszerűsítését.

D. További lépések

Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára? Legfeljebb 4 sor

A jogi aktus tervezetében szerepelni fog a mellékleteknek (minimumkörülmények és alapvető kockázatkezelési feladatok) szükség esetén a tudományos haladáshoz való hozzáigazítására irányuló bizottsági eljárás. Tartalmazni fog továbbá egy általános felülvizsgálati záradékot (6 év után).